

SNÁŘ Z TOVÁRNY

3

PÁTEK 27. 5. 2022

MAGAZÍN FESTIVALU DREAM FACTORY OSTRAVA 2022

BAVÍ NÁS POPKULTURNÍ TÉMATA A TAKY TO, CO ZROVNA NEJVÍC ŘEŠÍ SPOLEČNOST KOLEM NÁS!

Tak hodnotí svou tvorbu tandem Janek & Natálka alias Janek Lesák a Natálie Preslová. Spolu již několik let fungují jako tvůrčí tandem, který se snaží svými inscenacemi oslovit co nejširší publikum a nestagnovat v jedné určité kolonce. Kombinují hudební divadlo i činohru, a kromě realizace autorských textů vytváří často nekonvenční výklady klasiky, o čemž se může sami na festivalu přesvědčit díky inscenacím The Legend of Lunetic z produkce Divadla NoD a Maryša: Příběh vraha, kterou připravili v Jihočeském divadle České Budějovice.

Společně fungujete jako tvůrčí tandem. Jak máte rozdělené své role?

J: Nejdřív si o tom tak rok spolu povídáme, pak se já proměním v režiséra a Natálka v dramaturga, ale do té doby to moc rozdělený nemáme.

Jaká témata vás přitahují a proč?

N: Baví nás popkulturní témata a taky to, co zrovna nejvíc řeší společnost kolem nás. Moc nás nebaví hrát divadlo

o tom, o čem se hrálo už v šestnáctém století.

J: A když náhodou sáhneme po něčem hrozně starým, jako je třeba Maryša, tak z originálu většinou moc nezbude.

Koncepce vašich inscenací si zakládají na autorském zpracování, ať už se jedná o adaptaci klasiky nebo vlastní scénář, což platí i pro inscenace Maryša: Příběh vraha a The Legend of Lunetic.

PROGRAM – PÁTEK 27. 5.

17:00	CÍRKEV BRATRSKÁ + DIVADLO PETRA BEZRUČE Zdeněk Adamec + Sebeobviňování Divadlo Na zábradlí Praha	150'
20:00	GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ OSTRAVA Stará láska nerezaví Divadlo Petra Bezruče Ostrava	75'
20:27	DŮM KULTURY MĚSTA OSTRAVY 27 Geisslers Hofcomoedianten Praha	100'
21:00	ZA DOMEM KULTURY MĚSTA OSTRAVY Maryša: Příběh vraha Jihočeské divadlo České Budějovice	90'

Co je pro vás při vytváření inscenace klíčové?

N: Aby nás to téma bavilo, protože i když nás ta věc na začátku příprav baví fakt hodně, tak se v jednu chvíli stejně dostaneme do fáze – a to většinou ještě před začátkem zkoušení –,

kdy ji začneme nenávidět a začneme chtít dělat něco úplně jiného. Takže náš zájem o to konkrétní téma nebo příběh musí být fakt velkej, abychom to s ním vydrželi až do premiéry.

Maryša se v českém divadelním kontextu uvádí poměrně často. Vy jste se ale rozhodli pro velmi netradiční zpracování, protože v ní uplatňujete travestii. Francka hraje žena, Maryšu muž. Co vás k tomuto rozhodnutí vedlo?

N: Jelikož v dnešní době a v naší zemi už moc často neřešíte problém s tím, že by vám rodiče nařizovali, koho si máte vzít, tak jsme museli Maryšu posunout trochu jinam. A tenhle zásah nám umožnil řešit i témata, která se dnešních lidí týkat můžou. Je to pro nás jenom prostředek, jak mluvit o tom, co nás na tom příběhu zajímá.

Maryša je site-specific představení, protože se odehrává na různých venkovních prostranstvích – nejčastěji na louce. Liší se díky tomu od sebe jednotlivá představení a jak?

J: Když jsme Maryšu připravovali, přišlo

nám divný hrát o problémech vesnice uprostřed města. Potřebovali jsme z něj diváky dostat pryč, někam do přírody. Tak jsme začali hledat pěkný místa kolem Budějovic, kde bychom mohli rozdělat táborák, okolo kterého si budeme opékat buřty a vyprávět si prostě trochu strašidelnej příběh o holce, co někoho zabila, a budeme k tomu hrát na kytary. Ale těch míst tam moc není, takže hrajeme všude možně – na mlejně za městem, v parku u řeky, nebo v bývalých kasárnách. A ten prostor je samozřejmě vždycky nověj parták do hry. Třeba když jsme hráli na mlejně v Kvítkovicích, zapojili jsme do představení procházku na to místo, protože cestou k mlýnu už neprojel autobus, ale okolo tábora už se všude odehrává to samé.

Je podle vás osud Maryši černobílý?

N: Myslím, že nebyl černobílý ani v tom roce 1894 kdy měla Maryša premiéru.

Co vás přimělo ke zpracování příběhu hudební skupiny Lunetic?

N: Měli jsme to dlouho v šuplíku s nápady, dokud jsme nepřišli na tu správnou cestu, jak ho zrealizovat. Fascinoval nás

prostě fenomén český beatlemánie.

J: Mně se líbil ten název. The Legend of Lunetic.

Z jakých materiálů jste při vytváření inscenace čerpali?

N: Z obrovského množství dobových výtisků Bravo, Bravo Girl, Blesku, ale i seriózních novin a dalších časopisů. Z knížek, rozhovorů, televizních pořadů, předávání cen... Přečetli a viděli jsme toho fakt hodně, možná až moc.

Jaká je vaše oblíbená písnička Lunetiků?

J: Beruško má milovaná.

N: ...

Možná to bude znít jako nonsens, ale co podle vás mají společného Maryša a Lunetici?

J: Léto 2020 – to jsme pracovali souběžně na přípravě obou inscenací. Střídali jsme playlisty Lunetiků a bratrů Nedvěďů. Od té doby chodíme oba na terapii.

*Za rozhovor děkuje
Petra Kupcová*

MARIÁN AMSLER: AKOBY SME SI DEMOKRACIU, KTORÚ SME DOSIAHLI, VÔBEC NEVÁŽILI

Režisér Marián Amsler je ve své tvorbě neustále široce rozkročen mezi Slovenskem a Českem. Mezi jeho nejvýjimečnější inscenace poslední doby patří právě *Dom*, který nastudoval v Divadle Andreja Bagara v Nitře. Titul vychází z Lorcova dramatu *Dům Bernardy Alby*, který režisér v tvůrčím týmu společně s dramatičkou Annou Saavedrou a dramaturgyní Marií Špalovou proměnil v nebývale působivou inscenaci výrazně promlouvající k atmosféře současné doby. Více nám Marián Amsler prozradí v následujícím rozhovoru.

O čem je Váš Dom?

Náš *Dom* má niekoľko rovín. V jednej sledujeme príbeh Lorcovej poslednej hry *Dom Bernardy Alby*, ktorú napísal krátko pred svojou násilnou smrťou a nikdy sa nedočkal jej uvedenia. V druhej rovine sledujeme Lorcua, zatvoreného vo väzení, kde ho španielski fašisti držali a mučili tri dni, kým ho zastrelili. A v tejto situácii si Lorca prehráva scény zo svojho života, stretnutia s osudovými mužmi, ktorí ovplyvnili jeho život a tvorbu – Salvador Dalí, Luis Buñuel či Rafael – jeden z jeho milencov. Výslednú inscenáciu teda tvorí koláž pôvodnej hry, scén z Lorcovho života, útržky z jeho poézie, či takmer neznámej surrealistickej hry *Publikum*, ktorú pre nás vytvorila dramatička Anna Saavedra.

Kdo s námětem přišel?

Nápad prišiel od dramaturgičky nitrianskeho divadla Magdalény Žiakovej, ale koncepciu s postavou Lorcua vymyslela Anna Saavedra. A potom sme ju aj spolu s druhou dramaturgičkou Marií Špalovou rozvíjali ďalej.

Nabízíte ve své inscenaci témata, která jsou aktuální právě v této době?

Hra hovorí o bigotnosti, o umelo vytvorených pravidlách, kde väčšinová

spoločnosť určuje, ako sa majú všetci správať, čo je morálne a čo nie. V istej podobe sa aj dnes čoraz viac dostávajú k slovu náboženské inštitúcie, prenikajú do svetskej moci, majú enormný vplyv na spoločnosť a snažia sa presadiť zákony, ktoré zásadným spôsobom obmedzujú ľudská práva, prípadne sa snažia zabrániť zákonom, ktoré by vytvorili rovnaké možnosti a príležitosti pre všetkých. Podobne ako sa k moci dostával nacizmus, cítim aj teraz veľmi silné diktátorské sklony niektorých politikov vo viacerých európskych krajinách. Akoby sme si demokraciu, ktorú sme dosiahli, vôbec nevážili, nechceli ju pestovať, ale naopak – pomaly ju reštrikciami zabíjame a vraciame sa späť, do období temna.

Vaše zpracování se asi nevyhne srovnání se slavnou inscenací Jozefa Bednáríka z roku 1979. Je Váš úmysl ji překonat, nebo se jí třeba inspirovat?

Porovnanie určite nastalo, existuje ešte zopár pamätníkov, ktorí si túto slávnu Bednáríkovu inscenáciu pamätajú. Dokonca vtedajší predstaviiteľka Bernardy Žofia Martišová hrá v našej inscenácii jej matku. Prekonať sme sa ju nepokúšali, tá inscenácia vznikla v inej dobe, odkazovala sa dosť jasne na ko-

munistický režim a zatvorené hranice. My sme si museli nájsť úplne iné témy a o tých hrať. Zvolili sme radikálnu úpravu a vydali sa úplne iným smerom.

Hudbu k inscenaci složil Ivan Acher. Ten je typický svým originální přístupem. Věděl jste od začátku, že to bude právě Acher?

Ja s Ivanom spolupracujem pravidelne už dlhú dobu. Naviac som k spolupráci prizval aj svoju stálu choreografku Stanislavu Vlčekovú, od začiatku sme uvažovali nad tým, že inscenácia bude mať veľmi výraznú hudobnú a pohybovú zložku a tak sme k tomu od začiatku pristupovali. Myslím, že sme sa celkom vzdialili realistickému podaniu príbehu, ale používame a kombinujeme aj prvky fyzického, pohybového divadla, kde je dôraz na pohyb a gesto rovnako dôležitý ako na slovo a psychológiu. Je to akási opačná cesta k vyjadreniu emócií hry.

Je hudba a zvuková složka v inscenaci důležitá?

Áno, hudobná a pohybová zložka sú veľmi dôležité, rovnako ako scénografia a kostýmy, myslím, že sa nám podarilo vytvoriť veľmi kompaktné a vizuálne pôsobivé obrazy, ktoré Ivanova výrazná hudba skvelo dopĺňa.

Jak se Vám pracovalo s ansámblem Divadla Andreje Bagara v Nitře?

Bola to moja tretia spolupráca, nitrianskych hercov mám veľmi rád, keď tam skúšam, bývam na hereckej šatni, takže na skúšky chodím v teplákoch, s choreografkou sa začínalo spoločným rozhriatím, alebo rozcvičkou, a dosť veľa sme pracovali kontaktne, takže sme sa – myslím – zblížili naozaj aj fyzicky. Okrem toho, naša predošlá inscenácia *Ľudia, miesta a veci* bola naozaj veľmi dobre prijatá, takže sme sa pokúšali nadviazať na vzťah, ktorý sme si už nejak začali budovať predtým. Pre mňa je dôležité sa so súborom nejako zžiť, spoznať ich a pracovať na osobnejšej báze.

Máte nějakou oblíbenou scénu, místo, kde by měli diváci obzvlášť zbystrit?

Ťažko povedať, je tam veľa scén, ktoré sú moje obľúbené, hrá sa bez pauzy a celé to smeruje k záverečnej katarzii, takže treba byť pozorný po celú dobu.

*Otázky pokládá
Viktor Hájek*

S DREAM FACTORY MŮŽETE SNÍT I MIMO DIVADELNÍ SÁLY...

V rámci letošního bohaté programové nabídky mohou diváci zažít také celou řadu do netradičních míst a prostor zasazených produkcí. V úterý jsme mohli společně „meditovat“ v rámci inscenace *Santini* v Kostele sv. Václava, bezručovský titul *Stará láska nerezaví se zase* zabydlel v Galerii výtvarného umění, kam se ale vrátí ještě jednou v rámci dnešního, pátečního programu, a *Pubkvíz o budoucnosti světa* našel ideální zázemí v kavárně Staré arény. V pátek byste si rozhodně neměli nechat ujít putovní divadelní zážitek – inscenaci Divadla Na zábradlí *Zdeněk Adamec + Sebeobviňování*, jejíž první část – tedy *Sebeobviňování* – se uskuteční v modlitebně Církve bratrské, a poté se diváci přesunou do Divadla Petra Bezruče, kde zhlédneme část s názvem *Zdeněk Adamec*. Páteční den zakončíme na nádvoří za Domem kultury města Ostravy netradiční adaptací nejslavnějšího českého dramatu *Maryša: Příběh vraha* v provedení Jihočeského divadla. V sobotu večer pak v přílehlém amfiteátru představí Činoherní studio z Ústí nad Labem svou teenagerskou komedii *Černá sanitka*, volně inspirovanou příběhem Petra Janečka. No a v neděli dopoledne se v Ostravě objeví specifický vodnický druh a my se za asistence brněnského uskupení bazmek entertainment necháme lapit projektem *Vodník Open* a během nevšední nedělní procházky od Sýkorova mostu po loděnici můžeme zkoumat, jací vodníci se u nás zabydleli. Venkovní produkce pak na dětském hřišti za Domem kultury zakončí jedinečné a neopakovatelné pouliční představení *Bratří speciál*, o jehož průběhu budou rozhodovat sami diváci. Třeba i vy, přijdete-li! A přijdete-li, rozhodně neprohloupíte, protože se skvěle pobavíte! (sh + pb)

POZVÁNKA: ZDENĚK ADAMEC + SEBEOBVIŇOVÁNÍ

Jako pozvánku na dnešní představení *Zdeněk Adamec + Sebeobviňování* vám festivalový Snář tentokrát přináší rozhovor s ředitelem Divadla Na zábradlí, překladatelem Handkeovy nejnovější hry pojednávající o Čechách (i jejich mentalitě) a zároveň i dramaturgem této inscenace Petrem Štědroněm.

Kdo přišel s nápadem inscenovat Handkeho?

Byl to režisér Dušan D. Pařízek, který má za sebou řadu inscenací Handkeho textů. To rozhodnutí bylo přirozené v tom smyslu, že i já se dílem Petera Handkeho dlouhodobě zabývám – začal jsem tedy překládat Handkeho nejnovější text *Zdeněk Adamec*. Ostatně, vyšel knižně půl roku před premiérou v doprovodu dvou dalších dřívějších Handkeho textů. Je to také nesmírně zajímavá konstelace pro české divadlo – spisovatel velikosti Petera Handkeho se drobnohledně a svým jedinečným uvažováním zabývá českým osudem a nedávnou českou situací. A především je to skvěle vystavěný text.

Sledoval jste Vy sám Adamcův příběh v březnu roku 2003?

Příběh Zdeňka Adamce jsem v tom roce vnímal, a to intenzivně, pamatuji se i na mediální a politické vytahování

Zdeňkovy smrti, komentáře a reakce. Zdeňkova smrt mě už tehdy hodně zasáhla.

Proč jste se rozhodli inscenovat právě Zdeňka Adamce v souvislosti se Sebeobviňováním, jedním z Handkeho prvních dramát?

Je to silný, chytrý, hluboký, temný i vtipný text. V průběhu zkoušení jsme uvažovali o několika dalších hrách, tedy i o jiných dramaturgických konstelacích. Sebezpytující, filozofické, ale i velmi lyrické pasáže ukazují Handkeho způsob uvažování a spolu se Zdeňkem Adamcem jej mimo mnoho dalších vrstev spojuje autor – zcela raný a současný text starého muže.

Proč se první část koná v kostele?

Rozdělením inscenace na dvě samostatná sdělení, která se ale vzájemně podírají, jsme pro *Sebeobviňování* hledali sakrální prostor – pro intimitu

textu, jakési zpovědi. Prostor, který by mu dodal význam, pravdivost, ale i jistou bizarnost.

Máte při zájezdových představeních nějaké speciální požadavky na kostel, ve kterém chcete hrát?

Kromě prostorových a technických žádné další. Rozhodně si nevybíráme konfesi.

Je i cesta z kostela do divadla zamýšlena jako součást divadelního zážitku? Můžeme ji snad chápat jako procesí?

Ano, jistě, cesta je součástí inscenace, ostatně se na ní také odehraje další vstup a komentář, kdy herec Jiří Černý svou performancí vnáší do celku další textový valér.

Za rozhovor děkuje
Viktor Hájek

FOTOGRAFICKÉ OHLÉDNUTÍ ZA ČTVRTEČNÍM FESTIVALOVÝM DNEM

KDO BYL ZDENĚK ADAMEC?

Dne 6. března 2003 se v českých médiích objevila zpráva, že se v ranních hodinách na Václavském náměstí u Národního muzea upálil mladý devatenáctiletý student. Jednalo se o Zdeňka Adamce, který pocházel z Humpolce a v dobu činu navštěvoval druhý ročník střední strojní průmyslové školy v Pelhřimově. Svým aktem se v dopise na rozloučenou nadepsaném *Akce Pochodeň 2003* odkazoval k Jana Zajícovi a Janu Palachovi, na jehož památku dopadlo jeho chořelé tělo. Motivem sebevraždy se stalo především odmítnutí společenského konzumerismu, ale také obava z blízké budoucnosti, na níž měly mít negativní dopad změny životního prostředí, sociální problémy, válečné konflikty či soudobé politické dění. Ačkoliv jeho odkaz na jednu stranu působí donquijotsky, Adamec byl kontroverzní osobou. Aktivně se totiž věnoval darkingu, čili nezákonnému odpojování elektřiny za cílem pobavení, za což byl posléze trestně stíhán. Jedna z vyšetřovacích verzí se proto přikláněla k tomu, že Adamec sebevraždu spáchal kvůli trestnímu postihu, avšak podle psychologů ho k činu dohnala společenská frustrace způsobující silné depresivní stavy. (pk)

SO 28/5 – 14:00
Studio G Ostrava

BÍLÝ TESÁK A ODHOZENÉ SRDCE

OSTRAVSKÁ SEKCE / Studio G Ostrava / režie: Pavel Gejguš

Délka: 65 minut

Nesmrtelný příběh z divočiny vypráví o malém vlčeti, které zkoumá a objevuje svět a jeho pravidla. Pravidla bolesti, lásky, přežití, strachu, mateřství, tepla nory, kousanců, pravidlo býti štváčem-lovcem i štvanou kořisti.

SO 28/5 – 16:00
Divadlo Petra Bezruče
– Márnice

SÁDLO

Hlasohled Praha / režie: Ridina Ahmedová

Délka: 45 minut

Je moje sádlo opravdu moje, nebo je tak trochu sádlem všech, kdo mé tělo komentují a rozdávají nevyžádané rady? Jak si hledat cestu k vlastnímu tělu, které nenaplnuje standardy a očekávání společnosti? Představení pro jednu ženu a její tělo.

SO 28/5 – 17:00
Divadlo Petra Bezruče

BALETKY

Spitfire Company Praha / koncept: Miřenka Čechová

Délka: 70 minut

Balet, jak ho neznáte, ale jak ho znají baletky. Se šikanou, urážkami, psychickými problémy a krvavými patami. Multimediální projekt přední české performerky pojednává nejen (ale především) o ztrátě vlastní identity.

SO 28/5 – 19:00
Dům kultury
města Ostravy

RICHARD III.

Dejvické divadlo Praha / režie: SKUTR

Délka: 150 minut

Arogantní floutek Richard III. páchá zlo a nikdo neví proč! Kde se to v něm bere a proč zabíjí a ničí? Shakespearův netvor tělem i duší v neotřelé kombinaci známých tváří Dejvického divadla a režijního dua SKUTR.

SO 28/5 – 22:00
amfiteátr za Domem
kultury města Ostravy

ČERNÁ SANITKA

Činoherní studio Ústí nad Labem / režie: Adama Ernest

Délka: 45 minut

Teenagerská komedie letící v rychlejším tempu, než je maximální rychlost dodávky, jež je jedinou scénografií inscenace volně inspirované hororovými příběhy z populární knihy Černá sanitka Petra Janečka.

Snář z továrny – magazín festivalu Dream Factory Ostrava 2022. Pátek 27. května, číslo třetí.

Šéfredaktorka: **Pavla Bergmannová** (pb), kontakt: bergmannova.pavla@gmail.com. Redakce: **Silvie Hajdíková** (sh), **Viktor Hájek** (vh), **Lucie Kubelková** (lk), **Petra Kupcová** (pk). Fotografie: archiv festivalu Dream Factory Ostrava, **Ondřej Durczak**, **Lukáš Horký**. Grafická úprava: **Jan Kulich**. Szabza: **Lukáš Horký** – Surbanz. Zpravodaj vydává Dream Factory Ostrava. Ředitel festivalu: **Tomáš Suchánek**.

POŘADATEL

SPOLUPOŘADATEL

kul
tur
ak

Dům
kultury
město
Ostrava

AKCE SE USKUTEČŇUJE ZA PODPORY

MINISTERSTVO
KULTURY

OSTRAVA!!!

Moravskoslezský
kraj

NADACE ČEZ

Ostravské vodárny
a kanalizace a.s.

Festival je realizován za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky, Statutárního města Ostrava a Moravskoslezského kraje. Děkujeme za podporu Nadaci ČEZ a Ostravským vodárnám a kanalizacím a.s.